

Kamer van volksvertegenwoordigers

Regelgevende bevoegdheid: de monocamerale procedure

■ Wat betekent monocameraal?

De monocamerale wetgevende procedure houdt in dat één enkele kamer, met name de Kamer van volksvertegenwoordigers, een federale wet aanneemt. De Senaat speelt geen rol bij de behandeling van zulke wetten.

Dit is de eenvoudigste federale wetgevende procedure. De andere twee procedures (verplicht en optioneel bicameraal⁽¹⁾) verlopen volgens hetzelfde basisschema, met dien verstande dat ofwel Kamer en Senaat het eens moeten worden over dezelfde tekst (verplicht bicamerale procedure), ofwel dat de Senaat eventueel opmerkingen kan maken, die de Kamer in aanmerking kan nemen of niet (optioneel bicamerale procedure).

■ De monocamerale procedure is de algemene regel

Artikel 74 van de Grondwet somt de “monocamerale” aangelegenheden niet op. Deze procedure geldt daarom in alle gevallen die niet verplicht bicameraal (= Kamer en Senaat beslissen op voet van gelijkheid⁽¹⁾) of optioneel bicameraal zijn (= de Kamer heeft het laatste woord, maar de Senaat heeft een evocatierecht⁽²⁾).

■ De procedure

► Initiatief

Enkel de Kamerleden en de Koning (= regering) kunnen een wetgevend initiatief nemen.

Wetsontwerp

Wanneer het wetgevend initiatief uitgaat van de Koning (= regering), spreekt men van een wetsontwerp. Het kabinet van de minister of de administratie werkt eerst een voorontwerp van wet uit. Dat wordt ter goedkeuring aan de Ministerraad voorgelegd.

Het voorontwerp wordt voor advies naar de Raad van State, afdeling wetgeving, gezonden. Op grond van dat advies wordt het ontwerp eventueel aangepast.

Wetsvoorstel

Wanneer het initiatief uitgaat van een of meer Kamerleden spreekt men van een wetsvoorstel. Dit wordt niet automatisch voorgelegd aan de Raad van State.

Op elk ogenblik in de loop van de procedure kan de Kamervoorzitter echter het advies van de Raad van State vragen over wetsontwerpen, wetsvoorstellen en amendementen. De voorzitter is verplicht het advies van de Raad van State te vragen wanneer een derde van de Kamerleden of de meerderheid van de leden van een taalgroep erom verzoeken.

► Indiening van een wetsontwerp

Het wetsontwerp, de begeleidende toelichting (memorie van toelichting genaamd) waarin de regering de doelstellingen van het wetsontwerp uiteenzet, het advies van de Raad van State, en eventueel de regelgevingsimpactanalyse (= de voorafgaande evaluatie van de mogelijke gevolgen van

(1) Zie infosteekkaart 11.05.

(2) Zie infosteekkaart 11.06.

wetsontwerpen) worden aan de Kamer gezonden. De teksten worden gedrukt en rondgedeeld in het Nederlands en het Frans.

► Indiening van een wetsvoorstel

Het wetsvoorstel wordt aan de Kamervoorzitter bezorgd. Hij beslist of het mag worden toegelicht, vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Voor wetsvoorstellen is een bijkomende tussenstap ingebouwd: de indiener moet de Kamer vragen zijn voorstel in overweging te nemen. Meestal is dat slechts een formaliteit. Toch komt het in uitzonderlijke gevallen tot een stemming, wanneer sommige Kamerleden vinden dat het niet besproken kan worden.

► Verzending

De Kamervoorzitter verzendt de ontwerpen en voorstellen naar één of meer commissies, op grond van het onderwerp dat ze behandelen.

► Behandeling in commissie

De commissie vergadert in aanwezigheid van de bevoegde minister, die wordt bijgestaan door kabinetsmedewerkers of door ambtenaren van zijn departement. De commissievergaderingen zijn in principe openbaar. De meerderheid van de commissieleden moet permanent aanwezig zijn om de ontwerpen of voorstellen te kunnen bespreken.

- Eerst zetten de indiener(s) het waarom van het wetsvoorstel of -ontwerp uiteen.
- Daarna volgt de bespreking, eerst algemeen, dan over elk artikel.
- Vervolgens wordt er gestemd, over elk artikel en over het geheel. Om geldig te kunnen stemmen moet een meerderheid van de commissieleden aanwezig zijn.

De Kamerleden of de regering kunnen amendementen (wijzigingen) indienen. Dit kan in principe tot de sluiting van de algemene bespreking in de plenaire vergadering (zie verder). De Kamerleden kunnen ook artikelen splitsen. Dit kan nuttig zijn om betwiste aangelegenheden los te koppelen van punten waarover overeenstemming bestaat.

Van de bespreking in de commissie wordt doorgaans een schriftelijk verslag opgemaakt door een of meer commissieleden, die door hun collega's tot rapporteur worden aangesteld. Het verslag bevat een analyse van de bespreking in de commissie en gemotiveerde conclusies die strekken tot aanneming, amendering of verwerping van het ontwerp of het

voorstel. De commissieverslagen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld ten minste drie dagen voor de algemene bespreking in plenaire vergadering, tenzij de Kamer tot urgentie heeft beslist.

► Behandeling in plenaire vergadering

Hier vindt eerst een algemene bespreking over de globale doelstellingen van het ontwerp of het voorstel plaats. Doorgaans begint die met het verslag van de rapporteur van de commissie.

Nadien volgt een artikelsgewijze bespreking van de tekst, zoals die door de commissie werd aangenomen.

Ten slotte wordt gestemd, over elk artikel en over het geheel (eventueel na een tweede lezing). De eindstemming over het geheel gebeurt bij naamafroeping. Vroeger lazen de secretarissen een alfabetische lijst van Kamerleden voor. Sinds 1955 wordt elektronisch gestemd.

► Overzending aan de Koning

De Kamer zendt de aangenomen ontwerpen ter bekrachtiging over aan de Koning.

► Bekrachtiging en afkondiging

Door de bekrachtiging verklaart de Koning zich formeel akkoord met de tekst van de wet. Er is geen termijn bepaald waarbinnen de Koning moet bekrachtigen. De federale regering draagt de verantwoordelijkheid voor een eventuele koninklijke weigering.

De Koning kondigt ook de wet af. Als hoofd van de uitvoerende macht bevestigt hij het bestaan van de wet en beveelt dat ze ten uitvoer wordt gelegd.

► Bekendmaking

Elke wet verschijnt in het Belgisch Staatsblad, in het Nederlands en het Frans. Zij wordt van kracht de tiende dag na haar bekendmaking, tenzij de tekst van de wet een andere datum bepaalt. Vanaf dan moeten alle burgers de wet naleven.